

KRÖNIKA. JOAKIM MEDIN.

🕒 2017-12-26 07:00

Rädsla och avsky i en ond värld

De är mer mottagliga för enkla, hårda åtgärder och kanske till och med välkomnar förtryckarsinlag, ifall det minskar känslan av osäkerhet.

För omkring ett år sedan lärde jag mig att det finns ett vetenskapligt begrepp som kallas Mean World Syndrome. Begreppet myntades av George Gerbner (1919–2005), en amerikansk professor i kommunikation som menade att människor som ser väldigt många våldsinlag på tv lättare kan tro att världen är långt mer farlig, skrämmande och våldsam, än den egentligen är. Syndromet ska dessutom ha vuxit genom att alltmer medieteknik introducerats i privata hem.

BRA JOURNALISTIK ÄR INTE GRATIS

Gillar du det vi gör?

Swisha en peng till: 123 401 876 8

Gerbners teori låter inte särskilt sexig för normalt funtade människor, som tittar på underhållningsvård eller nyhetssändningar om konflikter och övergrepp. Men det är inte därför teorin är intressant. Utan för att Gerbner varnade för att de människor som trots allt blir rädda och upplever sig leva i en "ond värld", är lättare att manipulera och kontrollera. De är mer mottagliga för enkla, hårda åtgärder och kanske till och med välkomnar förtryckarsinlag, ifall det minskar känslan av osäkerhet.

När framtidens människor tittar tillbaka på våra nuvarande dagar kommer sannolikt terrorismen och flyktingkrisen att framstå som de fenomen som mest påverkade vårt samhälle. Terrorhotet, en utbredd fientlighet mot främlingar, islamofobi och rädsla har särskilt under de senaste åren tagit ett fast grepp om många människor.

2017 drabbades Sverige av ett första jihadistiskt terroråd, som tog fler liv än bara förövarens. Rahmat Akilov mejade ner och dödade fem fotgängare med en lastbil i Stockholm. I mitten av december föreslog regeringen Löfvens utredare att det ska bli straffbart med upp till sex års fängelse att delta i en terrororganisation. Straffskärpningar kom genast på tal efter Akilovs attentat, tillsammans med hårdare åtgärder för att deportera personer som fått avslag på asylsökningar. Akilov var en sådan person.

BÄST & SÄMST

Bäst just nu: BBC Two ska göra den "definitiva dokumentären" om Harvey Weinstein för att avslöja Hollywoods djupgående sexism ända sedan 1930-talet. Med tanke på den amerikanska filmbranschens enorma betydelse i världen är detta mer än välbehövligt.

Sämst just nu: Hur alla vet att det kommer ta lång tid för både EU och FN att intervensera i slavhandeln i Libyen.

Justitieminister Morgan Johansson har sagt att Sverige bör ha likadan terrorlagstiftning som de flesta andra europeiska länder. Norges antiterrorlagar lyfts ofta fram som förebyggande exempel – men Norge saknar ännu en definition av vad en terrororganisation är. Här velar fortfarande även Sverige, som genast identifierat Akilovs dåd som terrorism samtidigt som de svenska högerextremister som begått långt fler politiskt motiverade mord i regel inte fallit in i samma kategori.

Vår tids oro har också lett till att regeringar öppnat upp för mer massövervakning och demonterat olika juridiska skydd för individen och samhället, i samhällets intresse. Sverige har här knappast legat i framkant, men kriminalisering av "samröre" med en organisation strider mot den svenska grundlagen om rätten till föreningsfrihet. Det är när vi börjar tumma på sådana principer som vi börjar hamna på tunn is, oavsett hur nödvändig kampen mot IS är.

Samtidigt är det väldigt svårt att kritisera regeringspolitik och lagstiftning som sägs ingå i kampen mot terrorism, eftersom många svenskar och troll då lätt ser dig som en apologist för terrorism.

Professor Gerbner sa även att den som kontrollerar en kulturs berättelser, kontrollerar det mänskliga beteendet. Förr var det föräldrarna, skolan, kyrkan eller samhället som gjorde det. I dag är det allt oftare mediekonglomerat som kontrollerar berättelserna. Regeringar är själva beroende av dem för att sprida sina ord och varningar. Mediekonglomeratens val av dokumentärvisningar, nyhetsinslag och rubriker reproducerar rädslan för våld och terrorhot.

Vi vet redan att frågan om trygghet och ordning i en värld av instabilitet och internationell terrorism, kommer att bli en valfråga under 2018. Det såg vi i Socialdemokraternas kritiserade kampanjposter som avbildade en gränskontroll, nu i oktober. Införandet av gränskontroller, samt en mycket restriktiv asylpolitik, har i dag också blivit åtgärder allt fler svenskar vant sig vid och accepterat.

Jag har haft anledning att tänka lite extra på detta, eftersom det här är den sista krönikan jag skriver i ETC Uppsala. Nu vid årsskiftet läggs tidningen ner på grund av uteblivet presstöd, vilket är oerhört tråkigt. När jag tittar tillbaka på mina tidigare krönikor ser jag hur mörker, elände och problembilder genomsyrat de flesta texter jag hunnit skriva.

Nu som många gånger tidigare undrar jag därför, ifall även jag bär en skuld bakom att många svenskars oro förvärrats? Kanske för att jag själv, som i egenskap av mitt journalistarbete dagligen läser dystra internationella nyheter, lider av ett slags Mean World Syndrome.

Håll kvar vid hoppet att en ljusare och bättre värld trots allt är möjlig. Under 2018 också.

JOAKIM MEDIN (MAILTO:JOAKIM.MEDIN@ETC.SE)

Tweeta (<https://twitter.com/share>)

Mejla (<mailto:?subject=ETC->

[TIPS%3A%20R%C3%A4dsla%20och%20avsky%20i%20en%20ond%20v%C3%A4rld&body=H%C3%A4r%20%C3%A4r%20en%20artikel%20jag%20vill%20tipsa%20dig%20om%3A%20https%3A// uppsala.etc.se/kronika/radsla-och-avsky-i-en-ond-varld](mailto:?subject=ETC-TIPS%3A%20R%C3%A4dsla%20och%20avsky%20i%20en%20ond%20v%C3%A4rld&body=H%C3%A4r%20%C3%A4r%20en%20artikel%20jag%20vill%20tipsa%20dig%20om%3A%20https%3A// uppsala.etc.se/kronika/radsla-och-avsky-i-en-ond-varld))

Skriv ut